

INSTRUMENTE ȘI BUNE PRACTICI CARE SPRIJINĂ CULTIVAREA BUCURIEI DE A ÎNVĂȚA LA COPILUL MIC

*Prof. învă. preșcolar - JĂLĂVEANU DOINA
Grădinița Nr. 37, Brăila*

INTRODUCERE

Învățarea timpurie este fundamentul pentru învățare de-a lungul întregii vieți și baza bunăstării individuale, sociale, economice, baza dezvoltării durabile. De aceea, învățarea timpurie trebuie să fie motorul bucuriei de a învăța care, la rândul ei, conduce la construirea comunităților orientate spre a învăța, comunități care dobândesc capacitatea internă de a-și identifica și rezolva problemele și de a progresa, având ca scop calitatea vieții fiecărui individ, în toată complexitatea sa.

- > Bucuria de a învăța provine din experiențe personale de succes;
- > Jocul oferă copilului posibilitatea de a experimenta bucuria de a învăța de timpuriu;
- > Bucuria de a învăța înseamnă un mediu care îți oferă libertatea de a explora;
- > Bucuria de a învăța nu se asociază cu graba;
- > Bucuria de a învăța este, de cele mai multe ori, o bucurie legată de un eveniment aparent banal, împărtășit cu ceilalți;
- > Bucuria de a învăța înseamnă contextualizare, învățare cu sens;
- > Bucuria de a învăța fuge de prelegerile lungi ale profesorului;
- > Bucuria de a învăța apare în situațiile în care o sarcină de învățare converge cu nevoile și interesele actorului învățării.

De asemenea, în această ecuație a bucuriei de a învăța, după cum bine știm, este important să așezăm alături de profesorul reflexiv-copil, părintele care înseamnă, de fapt, persoana care oferă stabilitate și siguranță în viața copilului și care trebuie să îl ajute să ancoreze, atunci când este nevoie și atât cât este nevoie, pentru a explora/ descoperi/ aprofunda ceea ce îl interesează și să îl sprijine să stabilească și mențină punțile de legătură cu lumea școlii și cu viața, în toată complexitatea ei.

CAP. 1 MOTIVAȚIA ÎN ÎNVĂȚARE?

Motivația este un proces esențial în procesul de învățare. Ea este de două feluri; intrinsecă și extrinsecă.

CARE SUNT CONDIȚIILE DE A TREZI INTERESUL PENTRU ÎNVĂȚARE LA PREȘCOLARI? Copiii au o curiozitate înnăscută. Le place să exploreze și să descopere. Acestea sunt cele două elemente cheie în procesul lor de învățare. Dacă explorarea pe care o fac le aduce sentimente de bucurie, dacă curiozitatea lor este satisfăcută, dorința de a re trăi aceleași sentimente îi vor determina să își continue explorarea și să-și dorească să descopere în continuare lucruri noi.

ÎNVAȚĂ-L PRIN JOC. Cel mai interesant lucru pentru copii la această vârstă este să se joace. Așadar, dacă vrei să îi trezești copilului interesul pentru cunoaștere, poți face acest lucru propunându-i jocuri și activități din care învață lucruri noi.

PROFITĂ DE CURIOZITATEA LOR SPECIFICĂ. Copiii pun numeroase întrebări despre lumea înconjurătoare și vor să afle cele mai diverse lucruri. Pornind de la întrebările celui mic, poți să

îi oferi mai multe informații interesante despre subiectele care îl interesează. Este mai ușor să pornești de la preocupările lui pentru a-i trezi interesul pentru cunoaștere decât de la ce ți-ai dori să cunoască. De exemplu, dacă este fascinat de dinozauri, dar tu ai dori să fie un mic matematician, cumpără-i cărți despre dinozauri și amână discuția despre numere după ce copilul și-a satisfăcut curiozitatea privind subiectul său preferat.

APELEAZĂ LA MAI MULTE MODALITĂȚI DE A-I PREZENTA INFORMAȚIILE: filmulețe , jocuri educative, imagini sau activități practice pe care le puteți realiza împreună. De exemplu , dacă vrea să afle cum se formează fulgii de zăpadă , îi puteți arăta imagini, sau puteți ieși afară să observați fulgii de nea, folosind o lupă sau puteți folosi tehnica origami pentru a crea fulgi de hârtie.

AJUTĂ-L SĂ PERSEVEREZE ÎN ACTIVITATE povestindu-i despre cum va fi produsul final sau ce va reuși să facă după ce va termina de învățat . De asemenea, este bine să apreciezi eforturile copilului și să îl lauzi atunci când obține rezultate bune și nu numai.

EMOȚIILE TRĂITE DE COPIL SUNT DEOSEBIT DE IMPORTANTE fiindcă dorința de a retrăi starea de bine simțită , îl va motiva să repete o activitate și să afle mai multe lucruri despre ceea ce învață . De aceea, este bine să ai o atitudine pozitivă față de copil în momentele în care îl înveți ceva, să fii dispus să nu continui o activitate dacă s-a plictisit și, în general , să îl ajuți pe copil să descopere că a învăța lucruri noi este distractiv.

MEDIUL EDUCAȚIONAL trebuie să permită dezvoltarea liberă a copilului și să pună în evidență dimensiunea interculturală și pe cea a incluziunii sociale. Mediul trebuie să fie astfel pregătit încât să permită copiilor o explorare activă și interacțiuni variate cu materialele, cu ceilalți copii și cu adultul. Centrele de interes trebuie să cuprindă materiale didactice adecvate temelor de studiu, materiale care să atragă atenția copiilor despre subiectul studiat.

„ CA SĂ FII UN BUN PROFESOR , TREBUIE SĂ CUNOȘTI SUFLETUL COPILULUI PENTRU A DESCOPERI INSTRUMENTELE PEDAGOGICE CAPABILE SĂ TRANSFORME SALA DE CLASĂ ÎNTR-O OAZĂ, SI NU ÎNTR-O SURSĂ DE STRES” (AUGUSTO CURRY). În acest sens, vom fi atenți la următoarele aspecte:

-muzica ambientală - zilnic- în sala de grupă are ca scop dezaccelerarea gândirii, calmarea neliniștii, îmbunătățirea concentrării, dezvoltarea plăcerii de a învăța , educarea emoției.

-Așezarea în cerc- cel puțin la întâlnirea de dimineață – are ca scop dezvoltarea siguranței, promovarea educației participative, îmbunătățirea concentrării, diminuarea conflictelor în sala de grupă, reducerea conversațiilor între copii.

-Expunerea interogativă, expunerea cu predicții, are ca scop stimularea motivației de a învăța, dezvoltarea capacității de a-și pune întrebări, de a interpreta texte și enunțuri, deschiderea ferestrelor inteligenței și creativității.

Unul dintre obiectivele majore ale educației este îmbunătățirea puterii de înțelegere a copilului și cultivarea dorinței acestuia de a învăța- fără efort, fără constrângeri, în ritmul și la parametrii solicitați - în vederea asigurării șansei de succes personal. De aceea, toți copiii trebuie priviți ca persoane active și capabile să învețe și ale căror competențe sunt sprijinite de curriculum;

-curriculumul este un cadru deschis care se adresează diferitelor interese și nevoi ale copilului, într-o manieră holistică ; o combinație echilibrată între educație și îngrijire poate promova o imagine de sine pozitivă, dezvoltarea socială și cognitivă a copilului și, implicit, formarea competențelor de bază;

-valorificarea experiențelor copilului și participarea lui activă în joc, implicit în învățare , sprijină cultivarea dorinței de a învăța.

CAP.II METODE ȘI TEHNICI NOI UTILIZATE CU SUCCES ÎN ÎNVĂȚĂMANTUL PREȘCOLAR PROIECTUL (IBP)

„ Este o modalitate de învățare prin acțiune, o metodă interactivă amplă și un instrument de evaluare complexă, prin care se formează omul independent, practic și creativ” (Dulama, 2008). Proiectul îi implică pe copii în conducerea investigației în mediul imediat asupra fenomenelor și evenimentelor despre care doresc să învețe mai mult. Ceea ce este absolut deosebit din punct de vedere al respectării rutei individuale a învățării și a ritmului propriu, proiectul poate fi dus la bun sfârșit de un grup mic de copii, de întreaga grupă sau, ocazional, de un singur copil. Subiectele proiectelor tematice sunt adesea alese de copii din sfera celor care îi interesează.

EXPUNEREA INTEROGATIVĂ (metoda predicțiilor) are ca scop stimularea motivației de a învăța, dezvoltarea capacității de a-și pune întrebări, de a interpreta texte și enunțuri , deschiderea ferestrelor inteligenței și creativității

ÎNVĂȚAREA PRIN DESCOPERIRE le dă copiilor posibilitatea de afirmare în fața grupului, ceea ce contribuie la creșterea stimei de sine;

LUCRUL ÎN GRUP le dezvoltă abilități de comunicare , interrelaționare și sprijin reciproc;

BRAINSTORMINGUL determină copiii să emită cât mai multe idei pentru soluționarea unor probleme, fără a critica soluțiile găsite. În acest fel se dă frâu liber imaginației și se dezvoltă capacitățile creatoare;

CALĂTORIA MISTERIOASĂ . Această metodă se caracterizează prin implicarea participanților care manifestă: spirit creativ, calm, gândire logică, comunicativitate, orientare în spațiu, buna dispoziție, curiozitate, spirit de observație etc:

JOCUL (metodă sau mijloc de realizare) reprezintă tipul fundamental de activitate a copilului, un mijloc de instruire și educație prin care copilul se dezvoltă fizic, intelectual și social. Prin joc copilul:

-desfașoară o activitate în sensul identității personale, urmează cerințele și determinările de bază ale ființei sale;

- rezolvă probleme de viață din mediul fizic și social înconjurător;

- experimentează posibilități de adaptare, de a deveni mai flexibil în gândire și în rezolvarea problemelor;

- creează soluții diferite, exprimă experiențe în simboluri, ceea ce îl va ajuta să gândească mai puțin abstractizat;

- comunică cu ceilalți și / sau cu sine, se exprimă plastic, învață semnele nonverbale;

- folosește obiectele din jurul lui în scopul pentru care sunt create (învață și devine creativ în ceea ce privește utilitatea obiectelor);

- se concentrează asupra acțiunii, devine atent și interesat.

CAP.III VIZIUNI, IDEI , CONCEPTE MULTIDIMENSIONALE CE STAU LA BAZA BUCURIEI DE A ÎNVĂȚA LA COPILUL MIC

Concluziile Consiliului European din martie 2010 întăresc faptul că îmbunătățirea eficienței și echității sistemelor de educație și formare la toate nivelurile- din primii ani până la vârsta adultă – joacă un rol fundamental în realizarea obiectivelor Europa 2020 , și anume creșterea inteligență, durabilă și favorabilă incluziunii. Mai mult, în baza unor analize serioase, naționale și cross-naționale, precum și ca urmare a discuțiilor la nivel înalt cu experți în domeniu, în 2011, Comisia Europeană a accentuat ideea că accesul universal la servicii de educație timpurie integrate, de calitate este în beneficiul tuturor. Astfel, în afară de faptul ca ele sprijină copiii să își dezvolte potențialul propriu, pot contribui la participarea părinților și a

celorlalți membri ai familiei, prin măsuri adecvate, la îmbunătățirea ratei de angajare pe piața muncii, a ratei de acces și participare a acestora la cursuri de formare, cursuri de educație parentală și la activități de petrecere a timpului liber. Creșterea accesului la servicii de educație timpurie integrate, de calitate este și focusul uneia dintre țintele europene, respectiv aceea care menționează că cel puțin 90% dintre copiii cu vârste cuprinse între 4 ani și vârsta de intrare în învățământul primar, până în 2020 ar trebui să fie cuprinși și să beneficieze de astfel de servicii. Copilul este abordat prin prisma a trei concepte multidimensionale: interesul superior al copilului, starea de bine a copilului și bucuria / plăcerea de a învăța .

BUCURIA / PLĂCEREA DE A ÎNVĂȚA are în vedere faptul că adulții din jurul copilului, inclusiv profesorul, pot crea și oferi ocazii favorabile pentru a trezi în copil plăcerea de a învăța (emoțiile pozitive influențează performanța).

În efortul de determinare a calității rezultatelor și a progresului obținut de copiii preșcolari, educatoarele au la dispoziție un arsenal de metode și instrumente care să sprijine bucuria de a învăța , pornind de la ideea că acest fapt constituie fundamentul pe care se construiește succesul educațional. În acest sens, copilul va fi în continuare în centrul procesului didactic și al demersurilor noastre și în jurul lui vor sta actorii principali, respectiv: profesorul, părintele și comunitatea. O dimensiune la fel de importantă este EUL, implicarea și efortul personal al copilului, fără de care nu putem vorbi de atingerea potențialului maxim propriu. Această dimensiune necesită o atenție deosebită din partea cadrului didactic și a părinților, pentru că ea nu este un atribut înnăscut.

BUCURIA DE A ÎNVĂȚA este un joc cu mai mulți câștigători , care poate conduce la schimbări esențiale în educație, la creșterea calității serviciilor de educație, la învățarea de-a lungul întregii vieți și, implicit, la bunăstarea individului.

CONCLUZII

O combinație eficientă între instrumente și modalitățile de organizare a activității în grădiniță poate conduce la cultivarea dorinței de a învăța. Trebuie să avem în vedere că motivația învățării la preșcolari se bazează pe dimensiunea extrinsecă. Participarea activă a copiilor, bazată pe experiențe plăcute le dezvoltă stima de sine, starea de bine în mediul educațional, dar și bucuria de a învăța.

In final amintește-ți de ce este important să îl implici activ pe copil atunci cand vrei să îl înveți ceva: **„Spune-mi și am să uit. Arată-mi și s-ar putea să-mi amintesc. Implică-mă și voi înțelege” (Confucius).**

BIBLIOGRAFIE

- „ Curriculum pentru învățământul preșcolar”, Editura Didactica Publishing House, București 2009
- „ Revista învățământul preșcolar și primar”, Editura Arlequin, București, 2013
- „Revista învățământul preșcolar și primar”, Editura Arlequin, București , 2015
- „Activitatea integrată din grădiniță”, Editura Didactica Publishing House, București, 2008